

VIII. ORSZÁGOS TERMELŐSZÖVETKEZETI ERDŐGAZDASÁGI NAP

Az erdőtelepítés és fásítás növeléséért felelős állami és társadalmi szervek, intézmények Csongrád megye Csongrád városában szervezték meg éves, hagyományos találkozójukat. A szervezők az 1986. évben a rendezvény fő témájának az erdőtelepítések és fásítások társadalmi-gazdasági összefüggéseit választották. A helyi szervezés sokirányú feladatait *Gémes Pál*, a Kossuth Mgtsz elnöke és *Szücs Tibor* társaságvezető vállalta. A rendezvény elnöki tisztségét *Molnár Lajos*, a Csongrád Megyei TESZÖV elnöke látta el.

A Csongrád megyei tanács vezetősége nevében *Szabó Jánosné* elnökhelyettes köszöntötte a közel 300 fős tanácskozás résztvevőit. Megnyitójában kiemelte, hogy a megye erdőgazdálkodásának gyökerei az alföldfásítási mozgalomból nőttek ki, a homokfásítás jelentette a kezdetet. Az erdőtelepítés és fásítás azonban csak a felszabadulást követően lendülhetett fel. Jelenleg a megye erdőszültsége 7% — mintegy 31 ezer ha. Ebből a 72 mezőgazdasági termelőszövetkezet 34%-kal rendelkezik. A mezőgazdasági üzemekben az átlagos erdőterület nem éri el a 150 ha-t. Kedvezőnek tartotta, hogy az erdőgazdálkodás irányításához szükséges szakember-ellátottság javult — de az még mindig nem kielégítő —, 1983-ban megalakult az első mezőgazdasági társulás, és a szükséglet 40—50%-ában megoldott a szaporítóanyag-termelés.

A rendezvény fő témájaként *dr. Váradi Géza*, a MÉM Erdészeti és Faipari Hivatalának helyettes vezetője tartott előadást. Bevezetőül rámutatott arra, hogy hazánkban az erdőnek, fásításnak alapvetően három népgazdasági-társadalmi haszna van. Az erdőknél és fásításoknál mintegy 84⁰/₀-a elsődlegesen gazdasági, 13⁰/₀-a elsődlegesen védelmi és 3⁰/₀-a elsődlegesen jóléti-szociális feladatot lát el. Erdeinknek — a szükségletek mai szintjén — legfontosabb feladata a tudatos fatermesztés. Ez érthető is, mivel napjainkban a faszükségletnek 60⁰/₀-át hazai termelésből, 40⁰/₀-át importból elégítjük ki.

Az ország faellátásában az állami szektor mellett fokozatosan nő a szövetkezeti szektor aránya. 1960—1985 között, a mezőgazdasági szövetkezetek fakitermelése közel háromszorosára nőtt, ezzel nemcsak a belföldi faellátás javításában, hanem a gazdaságos fakivitelben is egyre jelentősebb a feladatuk. A mezőgazdasági szövetkezetek megalakulása óta az volt az ágazatvezetés célja, hogy az erdőtervek szerint kitermelhető fatérfogatnak minél nagyobb részét itt is az iparban hasznosítsák. 1960—1984 között a kitermelt nettó fatérfogatból — amit árualapként vehetünk számításba — országosan 16⁰/₀-kal, a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben pedig 18⁰/₀-kal nőtt a fa ipari célú hasznosítása.

Az állami és szövetkezeti szektor erdőgazdálkodására is igen nagy jelentőségűek azok a határozatok és állásfoglalások, amelyeket az Állami Tervbizottság, a Minisztertanács és a Gazdaságpolitikai Bizottság 1985-ben hozott. E felelős szervek egyértelműen állást foglaltak abban, hogy:

az erdő a nemzeti vagyon szerves része, ezzel csak a bővített újratermelés érdekei szerint szabad gazdálkodni.

E téren a szövetkezeti szektorban a mezőgazdasági ágazatban még van bőven tennivalónk. A mezőgazdasági szövetkezetekben a faállomány-kitermelés után jelentkező vágásfelújítási kötelezettség 1976—85 között 58 Eha-t tett ki, de annak csak 78⁰/₀-át adták át befejezettként. A befejezettként átadott erdősitési arány az országos átlagnál jóval alacsonyabb. Az irányító szerveink által megkövetelt erdővagyongazdálkodás javítása érdekében a mezőgazdasági

termelőszövetkezeteknek a befejezettként átadott erdősítések volumenét — az előírt szakmai követelmények betartása mellett — évente legalább 1000 ha-ral indokolt növelni. A jelentős jövedelmet hozó fakitermeléssel együtt, minden erdőgazdálkodónak az erdőfelújítást is be kell terveznie. Ellenkező esetben nem tudunk eleget tenni a szocialista gazdaság által megkövetelt bővített újratermelési feladatunknak.

Felső szintű határozatok, állásfoglalások, valamint e fórumokon a cél- és eszközrendszer ágazati sajátosságokat figyelembe vevő összekapcsolása alapvetően meghatározza a VII. ötéves terv fagazdasági feladatait. *Erdőtelepítési és fásítási szempontból azonban minden erdész számára az erdők élőfakészletének bővítésével kapcsolatos határozat jelenti a legnagyobb társadalmi-gazdasági feladatot.* A határozat ide vonatkozó pontja előírja, hogy bővíteni kell az erdők élőfakészletét, az erdők, fásítások területét, ezáltal távlatilag javítani kell az ország fatermék-önellátását. Ennek érdekében 1987-ben egy nagyobb léptékű erdőtelepítési és fásítási programot kell kidolgoznunk, hogy a fatermék-önellátásunk a jelenlegi 60%-ról mintegy 70—75%-ra javuljon. A VII. ötéves tervelőirányzat is számításba veszi már az erdők, fásítások több irányú gazdasági-társadalmi hasznát, mert az előző középtávú időszakhoz viszonyítva, mintegy 40%-kal több pénzügyi lehetőséget biztosít, ami 40 ezer ha új erdőtelepítés és fásítás megvalósítását teszi lehetővé. Ebből a mezőgazdasági termelőszövetkezetek közel 30 ezer hektárt kivitelezhetnek.

A nagyobb léptékű erdőtelepítési és fásítási program kidolgozása során arra kell törekedni, hogy az erdőt a mezőgazdasági földterület szerves részeként kezeljük. Nemzeti érdekünk, hogy a mezőgazdaságilag gazdaságosan nem, vagy nem kedvezően hasznosítható földterületekre minél előbb nagy társadalmi-gazdasági hasznot hozó fát telepítsenek. Fontos társadalmi érdek, hogy ez a munka ne érintse kedvezőtlenül a mezőgazdasági üzem, termelőszövetkezet jelenlegi közgazdasági megítélését.

Az előadáshoz több felkért hozzászóló kapcsolódott. Elsőként *Lengyel József*, a MÉM FTH főmunkatársa, „Erdőtelepítések a termőföld racionális hasznosításában” címmel tartott korreferátumot. Utalt arra, hogy hazánk a természeti erőforrásokat illetően a szűkösen ellátott országok csoportjába tartozik. Egyedül a termőföld az, amely megfelelő védelem esetén nem fogy el, sőt — okszerű hasznosítás és talajerő-visszapótlás mellett — növekszik termékenysége. A VII. ötéves terv egyik alapvető céljaként jelölte meg, hogy a gabona- és a húsprogram teljesítése érdekében a mezőgazdaságilag művelt terület — ezen belül különösen a szántóterület — csökkenése a korábbi tervszidőszakhoz viszonyítva, mérséklődjék. Hangsúlyozta, hogy véleménye szerint erdősítésre főként a parlagokat lehet számításba venni. Kiemelte, hogy a szántóterület hasznosítására, megkülönböztetett védelmére irányuló követelmények nem tiltják meg kategorikusan szántóföld erősítését, de fokozott körültekintésre, illetve szigorra kötelezik a mezőgazdasági üzemeket, valamint a művelésiág-változást engedélyező vagy abban közreműködő hatóságokat.

Nagy érdeklődéssel várták a tanácskozás résztvevői a mezőgazdasági termelőszövetkezetek elnökeinek az erdősítéssel kapcsolatos korreferátumait. *Huszta Gellért*, az Ásotthalmi Felszabadulás Mgtsz elnöke a csemetetermelés és -ellátás szektoron belüli előnyeit méltatta, a *szektor szaporítóanyag-önellátása megszűntette a kiszolgáltatottságot és növelte a tagság személyes jövedelmét.* *Ábrahám Vince*, a Ruzsai Népszabadság Mgtsz elnöke az erdősávok szerepének jelentőségét hangsúlyozta a tájgazdaságban. Szövetkezetükben 40 ha-t vontak ki a szántóföldi művelésből, és ezen a termőhelyvédő fásítást felét már el is végezték.

Gémes Pál, a Csongrád—Bokros Termelőszövetkezet elnöke mint házigazda, rövid áttekintést adott a közös gazdaság munkájáról. A 6210 ha-os szövetkezetben erdőterületük 376 ha. Mezőgazdasági földek védelme érdekében, homokkárók megszüntetése céljából kezdtek az erdősitést. Az elmúlt 10 évben pl. 61 ha új erdőt telepítettek a tájba illő fajokkal. 1985-ben 1600 m³ bruttó fatérfogatot termeltek ki, az erdőgazdálkodási ágazatuk árbevétele már 3 millió Ft volt. A kitermelt fának 81%-át ipari célra hasznosították. Termelőszövetkezetük 1982-ben erdőgazdasági társulás gesztorságát is vállalta. Jelenleg a társulásnak 15 tagszövetkezete van és 2100 ha-on gazdálkodnak. A társuláson belül évente 80—100 ha erdőtelepítést, 30—50 ha erdőfelújítást és 13—15 ezer m³ bruttó fakitermelést végeznek el. Az árbevétel 15—17 millió Ft, nyereségük 3,5—4 millió Ft. A társulás összes árbevételéhez viszonyítva az erdőgazdálkodás 0,5%-ot tesz ki, a nyereségnek viszont 3—4%-át ez a tevékenység adja. Érdemes tehát erdőgazdálkodni, vonta le a következtetést az eddigi eredmények reális értékeléséből. A jövőre vonatkozóan javasolta az erdőfenntartási járulék kivétési rendszerének módosítását és azt tartaná helyesnek, ha azt a szövetkezet zárolt számláján kezelnék.

Az előadásokat, Szücs Tibor társaságvezető kalauzolásával helyszíni bemutatók követték, ahol az erdőgazdálkodás eredményét, a hullámtér és az ártér erdősitéseit tanulmányozhatták a szakemberek, a meghívott vendégek. Végül gépbemutatóval zárult az VII. országos termelőszövetkezeti erdőgazdasági nap, ahol a Nagykunsági Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság díjnyertes aprítógépe, kazánja, illetve szárítókamrája vonzotta legjobban a szakembereket.

Dr. Váradi Géza

A Magyar Kereskedelmi Kamara és a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége a Minisztertanács megbízásából országos pályázatot hirdetett,

„SIKERESEN TAKARÉKOSKODTUNK '86” címmel

A PÁLYÁZAT CÉLJA: azon vállalatok dolgozóinak személyes ösztönzése, akik a VII. ötéves népgazdasági terv három, ráfordítást csökkentő programja célkitűzéseinek („Gazdaságos anyagfelhasználásra irányuló technológiai korszerűsítés”; „Energia- és hulladékhasznosítás”; Melléktermék- és hulladékhasznosítás”) megvalósítására irányuló feladatokat oldottak meg, és annak eredményeként konkrét, tartós megtakarításokat értek el.

A pályázaton csak részletesen kidolgozott, a beküldő gazdálkodó egységnél mérleg-beszámolóban dokumentált, konkrétan elért megtakarításokat, műszakilag ellenőrzött eredményeket tartalmazó pályázat vehet részt, amelynek tárgya 1986. január 1. után valósult meg, ill. kezdett üzemszerűen működni.

A pályázat díjazására évi 10 millió Ft áll rendelkezésre, amely összeget a bírálóbizottság megfelelő számú, színvonalú és eredményességű pályázat esetén teljes összegben kiad. A díjak:

I. díj	300 000,— Ft
II. díj	200 000,— Ft
III. díj maximum	100 000,— Ft

A pályázati díjakat teljes összegben a nyertesek személyi jutalmazására kell fordítani.

A pályázatok beküldési (postára adási) határideje: 1987. március 31. (kedd), 24.00 óra és a következő címre kell postázni: MTESZ Szakértő Iroda „SIKERESEN TAKARÉKOSKODTUNK '86” c. pályázat. Postacím: 1372 Budapest, Pf.: 451.